

Zvanični dokument Euleksa

PROGRAMSKA STRATEGIJA EULEX-a

Mandat EULEX-a

Radi adekvatnog struktuiranja i koordiniranja aktivnosti strucnjaka, savetnika i nadzornika EULEX-a kako bi usmerili napore ka blagovremenom dostizanju ciljeva misije EULEX je usvojila nešto što je poznato pod imenom „programski pristup“. Osnova ovog pristupa može se naći u iskazu Misije:

„ESDP1 Misija će pomagati kosovskim vlastima, sudskim vlastima i agencijama za sprovođenje zakona u njihovom napretku prema održivosti i odgovornosti, i u daljem razvitku i osnaživanju nezavisnog multietničkog pravosudnog sistema i multietničke policije i carine, obezbeđujući da ove institucije budu slobodne od političkih uticaja i da su u skladu sa međunarodno priznatim standardima i najboljom evropskom praksom. Misija će, u punoj saradnji sa Programima pomoći Evropske komisije, imati mentorsku, nadzornu i savetodavnu ulogu putem koje će sprovesti svoj mandat, u isto vreme zadržavajući pojedine izvršne funkcije“.

Ciljevi

Ova izjava ukazuje na šest sveobuhvatnih ciljeva koje EULEX želi da ostvari u partnerstvu sa kosovskim vlastima:

1. Pružanje pomoći kosovskim institucijama vladavine prava da ostvare napredak prema održivosti;
2. Pružanje pomoći kosovskim institucijama vladavine prava da ostvare napredak prema odgovornosti;
3. Pružanje pomoći u razvoju kosovskih institucija vladavine prava kao multietničkih organizacija;
4. Obezbediti da su kosovske institucije vladavine prava slobodne od političkog mešanja;
5. Pružanje pomoći u osiguravanju da kosovske institucije vladavine prava rade u skladu sa međunarodno priznatim standardima;
6. Obezbediti da se kosovske institucije vladavine prava pridržavaju najboljih evropskih praksi.

‘Održivost’ je izraz koji često koriste međunarodne organizacije za procenu kvaliteta vladinih institucija zemalja u razvoju. Ako institucija ima pravnu osnovu, procedure i politike, resurse i ljudske veštine da radi dugoročno, može se reći da je ‘održiva’. U institucijama vladavine prava postoje mnogi elementi koji se tiču održivosti, kao što su odgovarajući budžet, sveobuhvatan pravni okvir, detaljne politike i procedure, dovoljan

---

¹ Evropska politika za bezbednost i odbranu

broj odgovarajućih objekata i opreme, profesionalni i moralni lideri, odgovarajuće osposobljeno i motivisano osoblje i podrška stanovništva.

‘Odgovornost’ je izraz koji se često koristi u razvojnim programima ili programima dobrog upravljanja. Izraz je potekao iz čisto finansijske upotrebe izraza i proširio se na svoju trenutnu značajnost u oblasti upravljanja: odgovorne organizacije imaju dužnost da polože račune o svim svojim aktivnostima i da obezbede sveobuhvatnu i doslednu dokumentaciju o bilo kojim poslovima koje obavljaju. Odgovornost se tako odnosi na potrebu da zvaničnici pruže odgovore drugim relevantnim akterima o svojim ovlašćenjima i dužnostima koje su im na raspolaganju. Demokratske države primenjuju politički neutralan javni sektor da obavlja administrativne funkcije države. Što je najvažnije, niti jedan pojedinac ili organizacija ne može biti iznad zakona. Građani dobrovoljno pristaju da daju državi neophodnu vlast kako bi se održala socijalna kontrola i kako bi se putem sprovođenja zakona zaštitile njihove građanske, političke i ekonomske slobode. Vlast se vrši uz pristanak naroda i odgovornost mora u krajnjoj meri da zadovolji i da uveri narod da se vlast vrši u skladu sa zakonom.

‘Multietničnost’ se koristi da se opišu vladine organizacije koje u potpunosti odražavaju društvo kojima služe. Veoma je važno da sve vladine institucije svojim osobljem odražavaju kosovsko društvo i da jednako i pravedno pružaju usluge svim etničkim grupama. Kosovske institucije vladavine prava su u prošlosti u velikoj meri odražavale etničku raznolikost Kosova kroz različite pozicije, a nastojanja kosovske vlade da poboljša učinak u ovoj važnoj oblasti je prepoznat. Ostvarivanje multietničkih institucija vladavine prava ne odnosi se samo na ukupan broj; ova zastupljenost treba da bude odražena na svim pozicijama i specijalizovanim funkcijama organizacije.

‘Slobodne od političkog mešanja’, u kontekstu moderne demokratije, znači da je važno da institucije vladavine prava budu politički “neutralne”: drugim rečima treba da podrže zakon i služe svim građanima na nediskriminatorski način bez obzira na etničku pripadnost, religiju, pol i političko opredeljenje i njihovo osoblje ima zadatak da obavlja svoje funkcije u skladu sa zakonom i da nije podložno politički motivisanim uticajima kada to rade.

Ukoliko postoje dokazi o političkom mešanju, bilo da se radi o manipulisanju operativnih odluka ili ometanje odluka o odabiru i unapređenju osoblja, poverenje javnosti u institucije vladavine prava se gubi kao i princip o objektivnom sprovođenju zakona.

‘Međunarodno priznati standardi’ je opšti izraz koji teži da zadrži one norme i zakone koje su uvele međunarodne organizacije (npr. Ujedinjene nacije, Evropska unija) koje priznaju i promovišu osnovna prava i slobode. Veliki broj ovih međunarodnih normi se direktno ili indirektno odnose na vršenje ovlašćenja carine, policije i sistema krivičnog pravosuđa. Razvoj zakonodavstva na Kosovu se prilagodio međunarodno priznatim standardima, iako ovaj zadatak u potpunosti nije završen. U ovom pogledu za kosovske institucije vladavine prava je relevantno usaglašavanje sa pravnom tekovinom “*acquis communautaire*” Evropske unije.

‘Najbolje evropske prakse’ su se postepeno i u različitoj meri razvile u Evropskoj uniji bilo da su one vezane za pravosudne, policijske ili carinske organizacije. Na osnovu iskustva širom Evropske unije, prakse se menjaju, redovno se razmatraju i unapređuju. Kada su pripremljene u vidu tehničkih informacija ili referentnih dokumenata, ova

dokumenta obično sadrže smernice i kriterijume za poboljšanje pružanja usluga institucija vladavine prava.

Nadgledanje, mentorisanje i stručno savetovanje

Kao što je navedeno na Iskazu Misije, EULEX će sprovesti svoj mandat uglavnom preko nadgledanja, mentorisanja i savetovanja.

Stručno savetovanje je možda najočiglednija funkcija u pogledu značaja uloge EULEX-a: “da pruži profesionalno stručno savetovanje kosovskim vlastima, da pomogne u razvoju onih elemenata koji vode ka uspostavljanju potrebnih struktura, uključujući odgovarajuće zakonodavstvo kao i poboljšanje učinka vlasti. Zadatak osoblja EULEX-a je da pruži stručne informacije odnosnim stranama u cilju postizanja gore opisanih ciljeva: najboljih evropskih praksi, međunarodno priznatih standarda, multietničnosti, održivosti i odgovornosti.

Nadgledanje je reč koja sugerise ‘gledanje’, ‘posmatranje’, ‘proveravanje’, ‘ocenjivanje’ i ‘procenjivanje’ i obuhvata sistem procene učinka: osoblje EULEX-a će nadgledati i proceniti kako kosovske institucije vladavine prava i njihovo osoblje radi u pogledu ciljeva Misije EULEX-a. Uloga nadgledanja takođe znači tačno beleženje onoga šta se nadgleda i izveštavanje kako bi se prepoznala moguća poboljšanja.

Mentorisanje u kontekstu Misije EULEX-a opisuje način na koji će osoblje EULEX-a stručno savetovati i nadgledati osoblje kosovskih institucija vladavine prava, koje će biti zasnovano na uzajamnom poverenju i profesionalnom poštovanju: pružanje pomoći u razvoju novih veština i sticanju novih znanja putem obuke ili pokazivanjem kako zadatak treba da bude urađen; podsticanje odnosnih činioaca da preduzmu mere i razgovaraju o posledicama odluka i dela; prenošenje iskustva i veština koje se tiču sprovođenja zakona i pravosudnih odgovornosti odnosnim kosovskim kolegama.

Strateski Ciljevi EULEX-a

Program aktivnosti treba da doprinese ostvarivanju strateskih ciljeva EULEX-a. Ovi ciljevi su određeni od strane Zemalja Clanice Evropske Zajednice i odnose se na sve komponente Vladavine Prava – pravosuđe, policiju i carinu. Uspeh Misije će se na kraju izmeriti na osnovu ovih strateskih ciljeva. Određeni ciljevi za programske aktivnosti su:

1. Nadgledanje, mentorisanje i savetovanje nadležnih kosovskih institucija u svim oblastima koje se odnose na širu oblast vladavine prava, dok se u isto vreme zadržavaju određene izvršne odgovornosti.
2. Podržavanje i promovisanje vladavine prava, javnog reda i sigurnosti.
3. Pomoć u osiguravanju da su sve kosovske službe vladavine prava slobodne od političkog mešanja.
4. Osigurati da se u skladu sa zakonom koji se primenjuje slučajevi ratnih zločina, terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, međuetničkih krivičnih dela, finansijskog/ekonomskog kriminala i drugih ozbiljnih krivičnih dela, kao i slučajeva koji se odnose na imovinu, na odgovarajući način istraže, sudskim putem gone i presude.
5. Davanje doprinosa jačanju saradnje i koordinacije u celom sudskom procesu, naročito u oblasti organizovanog kriminala.
6. Davanje doprinosa u borbi protiv korupcije, prevare i finansijskog kriminala.

7. Davanje doprinosa za sprovođenje Kosovske strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije.
8. Osigurati da sve njihove aktivnosti poštuju međunarodne standarde koji se tiču ljudskih prava i isticanja pitanja polova u prvi plan.

Programski Pristup EULEX-a

Na osnovu zadataka i strateških ciljeva, EULEX je pripremio veliki broj programskih aktivnosti za posmatrače i savetnike u svakoj komponenti vladavine prava (pravosuđe, policija, carina). Osim toga, za svaku aktivnost nadgledanja pripremljene su određene mere ili pokazatelji učinka koji treba da pruže smernice posmatračima EULEX-a u proceni učinka na kvalitativan i kvantitativan način. Konačno, na osnovu pokazatelja, biće pripremljen veliki broj pitanja koji imaju za cilj da uspostave strukturu izveštavanja. Programska kancelarija EULEX-a je na taj način u celom sektoru vladavine prava razvila sistem koordinisanih aktivnosti nadgledanja u tri oblasti: (a) određivanje aktivnosti nadgledanja na terenu; (b) određivanje mera ili pokazatelja; i (c) priprema upitnika kako bi se dobile informacije. Za osoblje EULEX –a je određen takav širi radni okvir aktivnosti.

Najveći napor su uloženi u zadatak prepoznavanja određenih mera učinka i potvrđivanju da li različite kosovske institucije vladavine prava ostvaruju željeni nivo učinka. Iz tog razloga, prikupljeni dolazeći podaci ili informacije treba da se analiziraju i ne samo da procene ili mere trenutni učinak kosovskog pravosuđa, carinske službe i policije nego da takođe ukažu na probleme koji sprečavaju njihov poboljšani radni učinak.

Dok su zadaci i strateški ciljevi postavljeni, planiranje aktivnosti je stalna vežba koja će biti rađena u šestomesečnom ciklusu. To znači da će analiza podataka, rezultata i pokazatelja učinka nakon šest meseci operacija usmeravati EULEX u izmenjivanju, usvajanju i preusmeravanju ili čak ponovnoj pripremi programskih aktivnosti, kao i u pogledu usvajanja ili uvođenja novih pokazatelja učinka. Kako se kosovske institucije vladavine prava kreću ka odgovornim, održivim i multietničkim organizacijama i kako postaju nepodložne političkom mešanju i pridržavaju se međunarodno priznatih standarda i evropskih najboljih praksi, akcenat se polako može prebaciti sa pojedine specijalističke oblasti na drugu gde je napredak bio sporiji nakon čega će se primeniti nadgledanje, podučavanje ili stručno savetovanje.

Na osnovu šestomesečnog programskog kruga, zadaci i ciljevi kao i očekivani rezultati za šestomesečni period se detaljno izlažu u „dokumentima za primenu programa“. Ova dokumenta takođe pružaju informativni pregled, načine oko primene, organizacione strukture, potrebne resurse, dodatne aktivnosti ostalih agencija te utvrđene načine izveštavanja i procene. Uzimajući u obzir činjenice prethodnih šestomesečnih aktivnosti i reviziju učinka kosovskih institucija vladavine prava, pripremiće se novi „dokumenti za primenu planiranog programa“ koji će pružati radni okvir za narednih šest meseci.

Realizacija Programa EULEX-a

Tokom prvih šest meseci operacija, mnoge aktivnosti osoblja EULEX-a su usmerene ka „prikupljanju informacija“ trenutnog učinka i lokalnih sposobnosti kosovskih institucija vladavine prava, u skladu sa mandatom i ciljevima Misije EULEX-a i uspostavljenim „odrednicama“ za dalje nadgledanje napretka tokom sledeće operativne faze. Jednom

kada se sagleda stvarna situacija i kada se prepoznaju oblasti prednosti i nedostataka, pokazatelji učinka se mogu zasebno odrediti u oblastima gde kosovske institucije ne rade na odgovarajući način ili u skladu sa standardima kako bi se omogućila procena daljeg napretka.

U skladu sa organizacionim rasporedom Misije EULEX-a, i za dalje struktuiranje aktivnosti, program je podeljen na osnovu tri komponente Vladavine Prava: Sudstvo Policijska i Carina. U sektoru Sudstva, rezultati operacije su izneti za pet podsektora (Sudije u oblasti građanskog prava, sudije i tužioci u oblasti krivičnog prava, Ministarstvo Pravde, Sudski Savet Kosova i Kazneno-Popravna Služba Kosova). Rezultati za Policijsku komponentu su struktuirani na osnovu 4 odeljenja (Pogranična policija, Kriminalistička policija, Operativa i Administracija), dok su rezultati za Carinsku komponentu izneti za komponentu kao celinu. Detalji o ciljevima i očekivanim rezultatima za prvih šest meseci fiksionisanja EULEX-a su dole navedeni.

Policijska Komponenta - Operativa KP Pregled i Obrazloženje

Organizaciona struktura KP podeljenja je u četiri komandna odeljenja, a jedan od njih je odeljenje Operative². Kao i ostalim odeljenjima, Operativom upravlja i rukovodi Glavni štab (HQ) KP, Priština. U smislu broja osoblja i geografskog domašaja, Operativa je do sada najveći deo organizacije KP. Njihova struktura i organizacija (vidi sekciju 4 ispod) objašnjava visoko centralizovani model prihvaćen od KPS. Kao rezultat nedavnog restruktuiranja, Asistentu Predstavnik za Operativu pomaze Direktoratu KP Operative. Regionalne komande i član centralnih operacionih funkcija odgovaraju Direktoratu za Operativu.

Operativna policija je geografski podeljena u šest regionalnih komandi širom Kosova: Priština, Gnjilane, Uroševac, Prizren, Mitrovica i Peć. Mada je komandna struktura KP visoko centralizovana, primena zakona reflektuje napore da KP postane više odgovarajuća i odgovorna za lokalne zajednice koje su etnički podeljene u Kosovskom društvu. Primenljiv zakon uključuje mere za iznalaženje načina na koji lokalne zajednice mogu uticati na operativnu policiju. Posebne mere odnose se na delovanje viših službenika KP uključujući i postavljenja komandira lokalnih stanica, potrebe da komandir stanice dostavi godišnji policijski izveštaj Opštinskom Savetu za bezbednost zajednica (MCSC), i potrebe da komandiri stanica podnesu godišnji policijski plan MCSC.-u Mada je puno napredka postignuto u implementaciji ovih mera, projekat ostaje u razvoju i zahtevaće podršku EULEX-a. Demonstracija multi-etničnosti, unutar rangova i načina pristupa policijskoj dužnosti postaje, jako važna u trenutnim naporima KP da dobije podršku Srpske zajednice.

U dodatku ovih šest regionalnih komandi, Odeljenje Operative uključuje i niz funkcija centralne podrške, podeljene u pet pod-jedinica: Direktoratu Saobraćaja, Odeljenje Specijalizovane Jedinice, Direktoratu za Planiranje i Razvoj, Informativni sistem KP i Odeljenje Policijske u Zajednici. Saobraćajna policija na Kosovu je oblast javnog interesovanja obzirom da je veoma veliki broj saobraćajnih nesreća sa smrtnim ishodom a uzrok tome su zakrčenja Kosovskih puteva i neadekvatne saobraćajnice.

---

² Kako je naznačeno u KP Funkcije Administracije PID, bivše Administrativno odeljenje, sada je podeljena na dva odvojena odeljenja: naime, Personal & Obuka i Pomocna Sluzba.

Projekti i Ucinici

EULEX misija će pomoći Operativnom Odeljenju KP u njegovom napredku prema stabilnosti i povernju i u budućem razvoju i jačanju u jednu nezavisnu i multietničku Policijsku Službu, i uz to će osigurati slobodu od političkih uticaja i postaviti međunarodno priznate standarde i najbolju Evropsku praksu.

Ocekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će operativa KP propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.
2. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će osoblje operative KP imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
3. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX uspostaviti nivo na kome će se na operativi KP usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
4. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX uspostaviti nivo do koga su funkcije operative KP funkcionalne.
5. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će odrediti i proučiti broj, karakter i ishod svih žalbi protiv zaposlenih u operativi KP, kao i nepoštovanje važećih zakona, pravila / procedura i standardnih operativnih postupaka (SOP).
6. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će podneti izveštaj o vrstama intervencija za promenu ili poništenje operativnih odluka donetih od strane KP, zajedno sa osnovama za intervenciju i kasnijem uticaju.
7. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, podneti izveštaj o karakteru odgovornosti koje su preuzete radi očuvanja i unapređenja vladavine prava, javnog reda i bezbednosti od strane operative KP, zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
8. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će saznati broj zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke operative KP.
9. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će se zaposlenje i unapređenje službenika u operativi KP zasnivati na sposobnostima.
10. Uspostaviti nivo poštovanja relevantnih zakona, pravila i procedura u izboru i postavljanju na funkcije službenika na višem nivou u operativi KP.
11. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike operative KP.
12. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će se poštovati važeći zakoni i odobrene operativne procedure koje operativa KP primenjuje u slučajevima teških krivičnih dela i imovinskih pitanja.
13. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će funkcije istrage i izvršenja u vezi sa teškim krivičnim delima, biti u potpunosti funkcionalne.
14. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će Osoblje Operative KP imati završenu obuku i programme razvoja u ključnim specijalizovanim veštinama i procedurama koje se odnose na ratne zločine, terorizam, - organizovani kriminal, korupciju, međjuetnickim sukobima, finansijskog/privrednog kriminala, ostalih ozboljnih zločina i pitanja vezana za imovinu.

15. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će kompletirati procenu u identifikaciji jačih i slabijih strana postojeće strukture koordinacije i saradnje operative KP u borbi protiv organizovanog kriminala.

16. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će kompletirati procenu kako bi odredio dalju strukturu saradnje i koordinacije Operative KP u borbi protiv organizovanog kriminala.

17. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će nadgledati, kontrolisati i savetovati Operativu KP, o uspostavljanju i unapređenju sporazuma o saradnji sa regionalnim institucijama i institucijama zemalja članica EU i tribunalima.

18. Tokom 6 meseci od uspostavljanja operacija, EULEX će uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar operative KP.

Plan Realizacije Projekta

EULEX osoblje će obezbediti kontrolu (mentoring), nadgledanje i savetovanje svih oblasti Operative KP na oba nivoa, kako Glavnog Štaba(HQ) tako i regionalnog nivoa. Ovaj proces će zahtevati da službenici EULEX- a imaju iscrpno i precizno znanje o primeni zakona i regulative koje se odnose na policijske dužnosti i vlasti. To će takođe zahtevati poznavanje procedura koda koji se primenjuje na ulogu policije u podršci javnim tužiocima tokom istrage kriminalnih radnji, kao i poznavanje važećih zakona koji se primenjuju od strane policijskih oficira. Svo osoblje EULEX mora imati jednako iscrpno znanje o policijskim propisima i procedurama, obzirom da se one odnose na rad policije, saobraćajne propise, upotrebu sile, oružja i specijalnih jedinica.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno od 170 EULEX Medjunarodnih Policijskih službenika (IPOs) biće raspoređeni za podršku ciljeva Misije unutar Odeljenja Operative KP. Ovi službenici biće raspoređeni u narednim oblastima: Glavna Komanda KP i Regionalne Komande, Policijske Stanice i mobilne jedinice.

Policijska komponenta - Pogranična policija

Pregled i Obrazloženje

Organizaciona struktura KP podeljena je na četiri komandna odeljenja, jedno od kojih je Odeljenje pogranične policije. Kao i ostalim odeljenjima, Odeljenjem pogranične policije upravlja i rukovodi Glavni štab KP u Prištini. Da bi se olakšala komanda i kontrola regionalnog osoblja, Odeljenje pogranične policije KPS u svom sastavu ima tri regionalna štaba: (1) Kačanik (istočni region); Đakovica (zapadni region); i Lužane (severni region). Prištinski aerodrom je pod neposrednom komandom Glavnog štaba Odeljenja pogranične policije. Regionalni štabovi Pogranične policije upravljaju i kontrolišu policijske stanice Odeljenja pogranične policije KPS na različitim graničnim prelazima, određenim železničkim prelazima, kao i carinske vodove.

U svakom regionu trebalo bi da postoje četiri carinska voda, svaki sa 30 pripadnika pogranične policije, odgovornih za patroliranje Zelenom graničnom zonom (tj. neregulisanim graničnim prelazima). Za sada, KFOR je odgovoran za Zelenu graničnu zonu. Pogranična policija KPS trenutno je odgovorna za dvanaest (12) stanica pogranične policije sa punim radnim vremenom (24/7). Pogranična policija KPS ima punu komandu

i kontrolu nad granicom Republike Kosova, osim za granične prelaze (GP) 1 i 31. Međunarodni policajci UNMIK-a su prisutni tamo ali nemaju izvršni mandat. Na GP 1 i 31, međunarodni policajci UNMIK-a i dalje vrše punu izvršnu vlast.

Svrha Projekta i Ucinici

Misija EULEX-a će pomagati Službi pogranične policije KPS u njenom napretku ka održivosti i odgovornosti, i daljem razvoju i jačanju kao samostalne multietničke Službe pogranične policije, osiguravajući da ova institucija bude oslobođena političkog mešanja i da poštuje međunarodno priznate standarde i najbolje evropske prakse.

Uspostaviti nivo na kome će Pogranična policija KPS propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.

U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će osoblje Odeljenja pogranične policije KPS imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.

Očekivani rezultati funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će se u Odeljenju pogranične policije KPS usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
2. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će dužnosti Pogranične policije KPS biti u potpunosti funkcionalne.
3. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da odredi i prouči broj, karakter i ishod svih žalbi podnetih protiv službenika Pogranične policije KPS, kao i nepoštovanje važećih zakona, pravila i/ili procedura i SOP-a.
4. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će podneti izveštaj o vrstama intervencija za preinačenje ili poništenje operativnih odluka donetih od strane KP, zajedno sa osnovama za intervenciju i kasnijem uticaju.
5. U periodu od 6 meseci od početka rada, podneti izveštaj o karakteru odgovornosti preuzetih da se osigura očuvanje i unapređenje vladavine prava, javni red i bezbednost od strane Pograničnog oseka KP, zajedno sa osnovama za preuzimanje ove odgovornosti.
6. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da utvrdi broj zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke Pogranične policije KPS.
7. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će se zaposlenje i unapređenje u Pograničnoj policiji KPS zasnivati na sposobnostima.
8. Uspostaviti nivo poštovanja relevantnih zakona, pravila i procedura u izboru i postavljanju na funkcije službenika na višem nivou u Pograničnoj policiji KPS.
9. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Pogranične policije KPS.
10. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo usaglašenosti sa važećim zakonima i odobrenim operativnim procedurama koje primenjuje Pogranična policija KPS, u pogledu teških krivičnih dela i pitanja imovine.
11. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će funkcije istrage i izvršenja Pogranične policije KPS, u vezi sa teškim krivičnim delima, biti u potpunosti funkcionalne.

12. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će osoblje Pogranične policije KPS imati završenu odobrenu obuku i razvojne programe u usko specijalizovanim oblastima i procedurama u pogledu ratnih zločina, terorizma – organizovanog kriminala, korupcije, međuetničkih zločina, finansijskih malverzacija/privrednog kriminala, drugih teških krivičnih dela i pitanja koja se tiču imovine.

13. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će završiti procenu da bi utvrdio prednosti i mane postojećih struktura koordinacije i saradnje u Pograničnoj policiji KPS u borbi protiv organizovanog kriminala.

14. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će završiti procenu kako bi utvrdio dodatne strukture koordinacije i saradnje u Pograničnoj policiji KPS za borbu protiv organizovanog kriminala.

15. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nadgledati, podučavati i savetovati Pograničnu policiju KPS oko uspostavljanja i unapređenja sporazuma o saradnji sa regionalnim institucijama i sa institucijama i organizacijama u zemljama članicama EU.

16. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar Pogranične policije KPS.

Plan Realizacije Projekta

Osoblje EULEX-a će imati izvršna ovlašćenja u sledećim oblastima: Štab Pogranične policije KPS, regionalni štabovi i GP 1 i GP 31 KP. To će zahtevati da službenici EULEX-a deluju u punom skladu sa važećim zakonima i uredbama Republike Kosova. U nastojanju da se ostvare ciljevi mandata Misije EULEX-a (vidi Odeljak 1 gore), osoblje EULEX-a će obezbediti monitoring, podučavanje i savetovanje unutar Pogranične policije KPS.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 113 međunarodnih policajaca EULEX-a biće raspoređeno u Pograničnoj policiji KPS radi podrške ciljevima Misije. Ti policajci biće raspoređeni u sledećim oblastima: Glavni štab KP; regionalni štabovi; mobilne jedinice granične patrole; Prištinski aerodrom; i GP 1 i GP 31.

Policijska komponenta- Kriminalistička policija

Pregled i Obrazloženje

Organizaciona struktura KP podeljena je na četiri komandna odeljenja, jedno od kojih je Odeljenje kriminalističke policije. Kao i ostalim odeljenjima, Odeljenjem kriminalističke policije upravlja i rukovodi Štab KP u Prištini. Što se tiče njegovih funkcija i potencijalnog uticaja, Odeljenje kriminalističke policije verovatno je najvažnija oblast koju treba ojačati, u smislu opšte svrhe i ciljeva mandata Misije EULEX-a (vidi Odeljak 2 dole). Njegova struktura i organizacija (vidi Odeljak 4 dole) otkriva visoko centralizovan model. Načelnik policije je oktobra 2006. god. reorganizovao centralne elemente strukture krivične istrage.

Postoje tri nivoa angažovanja KP u istrazi krivičnih dela: Štab, regionalni nivo i policijske stanice. Odeljenje kriminalističke policije u svom sastavu ima: Upravu za teška

krivična dela, Upravu za kriminalističku analizu, Upravu za organizovani kriminal, Upravu za forenziku, Protiv-terorističku jedinicu i Jedinicu za pravila i procedure. Uprava za forenziku, Uprava za teška krivična dela i Uprava za kriminalističku analizu su u potpunosti prepuštene KP od strane Civilne policije UNMIK-a u reorganizovanoj strukturi. Ta odeljenja obezbeđuju specijalističku podršku, pravila i operativne procedure, centralizovanu kontrolu obaveštajnih i kriminalističkih podataka, kao i operativnu podršku za organizovan kriminal i teška krivična dela.

Svrha Projekta i Ucinici

Misija EULEX-a će pomagati Kriminalističkoj policiji u njenom napretku ka održivosti i odgovornosti kao i u daljem razvoju i osposobljavanju nezavisne multietničke policije, osiguravajući da institucija bude oslobođena političkog mešanja i da poštuje međunarodno priznate standarde, kao i najbolje evropske prakse.

Uspostaviti nivo na kome će Kriminalistička policija propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.

Ocekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će osoblje Odeljenja kriminalističke policije KPS imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
2. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će se u Odeljenju kriminalističke policije KPS usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
3. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će aktivnosti Odeljenja kriminalističke policije KPS biti u potpunosti funkcionalne.
4. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da odredi i prouči broj, karakter i ishod svih žalbi protiv zaposlenih u Odeljenju kriminalističke policije KPS, kao i nepoštovanje važećih zakona, pravila / procedura i standardnih operativnih postupaka (SOP).
5. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će podnositi izveštaj o vrstama intervencija za promenu ili poništenje operativnih odluka donetih od strane KP, zajedno sa osnovama za intervenciju i kasnijem uticaju.
6. U periodu od 6 meseci nakon što se otpočne sa radom, podneti izveštaj o karakteru odgovornosti koje su preuzete radi očuvanja i unapređenja vladavine prava, javnog reda i bezbednosti od strane Kriminalističkog oseka KP, zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
7. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da sazna broj zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke Odeljenja kriminalističke policije KPS.
8. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nastojati da uspostavi nivo na kome će se zaposlenje i unapređenje službenika u Odeljenju kriminalističke policije KPS zasnivati na sposobnostima.
9. Uspostaviti nivo poštovanja relevantnih zakona, pravila i procedura u izboru i postavljanju na funkcije službenika na višem nivou u Odeljenju kriminalističke policije KPS.

10. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Odeljenja kriminalističke policije KPS.
11. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će se poštovati važeći zakoni i odobrene operativne procedure koje Odeljenje kriminalističke policije KPS primenjuje u slučajevima teških krivičnih dela i pitanjima svojine.
12. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će funkcije istrage i izvršenja u Odeljenju kriminalističke policije KPS, u vezi sa teškim krivičnim delima, biti u potpunosti funkcionalne.
13. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će osoblje Odeljenja kriminalističke policije KPS završiti odobrenu obuku i razvojne programe u usko specijalizovanim oblastima i procedurama u pogledu ratnih zločina, terorizma – organizovanog kriminala, korupcije, međuetničkih zločina, finansijskih malverzacija/privrednog kriminala, drugih teških krivičnih dela i pitanja koja se tiču imovine.
14. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će završiti procenu da bi utvrdio prednosti i mane postojećih struktura koordinacije i saradnje u Odeljenju kriminalističke policije KPS u borbi protiv organizovanog kriminala.
15. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će nadgledati, podučavati i savetovati Odeljenje kriminalističke policije KPS o uspostavljanju i unapređenju sporazuma o saradnji sa regionalnim institucijama i sudovima zemalja članica EU.
16. U periodu od 6 meseci nakon što otpočne sa radom, EULEX će uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar Odeljenja kriminalističke policije KPS.

Plan Realizacije Projekta

Osoblje EULEX-a će obezbediti monitoring, podučavanje i savetovanje u svim oblastima Kriminalističke policije KPS, i na nivou štaba i na regionalnom nivou. To će zahtevati da odgovarajući službenici EULEX-a poseduju detaljno i precizno znanje važećih zakona na Kosovu koji su bitni u vreme kada EULEX vrši monitoring i koji se odnose na dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja policije. Biće neophodno da se dovoljno poznaju oni delovi Pravilnika o procedurama koji se odnose na ulogu policije u pružanju podrške javnim tužiocima u istrazi krivičnih dela, kao i važećeg zakona o upotrebi sile od strane policije. Isto tako, svi službenici EULEX-a moraju jednako detaljno poznavati Priručnik o pravilima i proceduri KP, pošto se on odnosi na istragu krivičnih dela, kriminalističko-obaveštajni rad, i srodne oblasti.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 120 međunarodnih policajaca EULEX-a biće raspoređeno unutar Odeljenja kriminalističke policije KPS, radi pružanja podrške ciljevima Misije. Ti policajci biće raspoređeni u Štabu KP, regionalnim komandama i policijskim stanicama.

Policijska Komponenta-Administracija KP
Pregled i Obrazloženje

Organizaciona struktura KP formalno je bila podeljena u četiri komandna sektora a jedan od tih sektora bila je Administracija. Medjutim, Novembra 2007 funkcije administrativnog sektora podeljene su na sektor za kadrove i obuku i sektor pomoćne službe. Ovim sektorima kasnije će upravljati civilno lice, mada će kasnije sektor za kadrove i obuku pripasti komandi pomoćnika kancelarije. Kao i u ostalim sektorima, ove administrativne funkcije su rukovodjene i upravljane od strane glavnog štaba Priština.-HQ Niz kadrovskih, administrativnih i pomoćnih službi sjedinjene su u dva sektora. Sektor za kadrove i obuku obezbeđuju opšte upravljanje resursima, propisima i procedurama , raspodelom budžeta , strateškim planiranjem i obezbediće kvalitet u smislu obuke za sve zaposlenu u Kosovskoj policiji (KP), kako za civile tako i za policiju. Funkcije odeljenja su organizovane u tri pod-jedinica: Direktorat mandatne obuke, Direktorat obuke za unapredjenje i specijalizovane obuke i Direktorat obrazovnog razvoja. Većina ovih obuka za zaposlene u Kosovskoj policiji održavaće se u školi KP, a delom u Kosovskom Centru za Javnu bezbednost, obrazovanje i razvoj (KCJBOR), u Vučitrnu. U smislu fiskalne odgovornosti , nedavno reformisan odsek službe za podršku ostaje u centru interesovanja za organizaciju Kosovske policije. Odeljenje ima šest funkcijskih pod jedinica: Odeljenje za budžet i finansije, Odeljenje nabavke, Odeljenje IT/Vezu, Odeljenje logistike, Direktorat Laboratorije (Laboratorija Sudske Medicine), i Direktorat rukovođenja objektima. Odeljenje za budžet i finansije snosi odgovornost u svim aspektima budžeta i finansija Kosovske policije. U 2007. godini ukupan budžet dodeljen KP iznosio je 56.5 miliona evra. Odeljenje je podeljeno u šest vodećih funkcija: kancelarija za budžet, kancelarija isplate, kancelarija računovodstva, objekata i kancelarija prihoda od nezgoda. Mada je KP uspešno razvila tim stručnjaka civila (pre nego u policiji) u rukovođenju finansijama , postoji rizik od pojave problema u smislu nedovoljnog iskustva osoblja. Strateško planiranje (u budžetu i finansijama) je kritična oblast za razvoj iskustva u ovoj organizaciji koja deluje u nesigurnim uslovima ekonomskog okruženja i javlja se potreba za boljim uslovima plaćanja i boljom infrastrukturom kao i IT/Vezu.

Svrha Projekta i Ucinci

Na osnovu Iskaza Misije EULEX-a, sveobuhvatni cilj projekta jeste napredak ka održivosti i odgovornosti Administracije KP i u razvoju i osposobljavanju nezavisne multietničke policije, osiguravajući da institucija bude oslobođena političkog mešanja i da poštuje međunarodno priznate standarde, kao i najbolje evropske prakse.

Ocekivani rezultati funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će Sektor za Kadrove i Obuku i Sektor Pomocne Sluzbe KP propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.
2. Uspostaviti nivo na kome će osoblje Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
3. Uspostaviti nivo na kome će se na Sektoru za Kadrove i Obuku i Sektoru Pomocne Sluzbe KP usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
4. Uspostaviti nivo do koga su funkcije Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP funkcionalne.

5. Odrediti i proučiti broj, karakter i ishod svih žalbi protiv zaposlenih u Sektoru za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP, kao i nepoštovanje važećih zakona, pravila / procedura i standardnih operativnih postupaka (SOP).
6. Podneti izveštaj o vrstama intervencija za promenu ili poništenje operativnih odluka donetih od strane Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP, zajedno sa osnovama za intervenciju i kasnijem uticaju.
7. Podneti izveštaj o karakteru odgovornosti koje su preuzete radi očuvanja i unapređenja vladavine prava, javnog reda i bezbednosti od strane Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP, zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
8. Saznati broj zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP.
9. Uspostaviti nivo na kome će se zaposlenje i unapređenje službenika u Sektoru za Kadrove i Obuku i Sektoru Pomocne Sluzbe KP zasnivati na sposobnostima.
10. Uspostaviti nivo poštovanja relevantnih zakona, pravila i procedura u izboru i postavljanju na funkcije službenika na višem nivou u Sektoru za Kadrove i Obuku i Sektoru Pomocne Sluzbe KP.
11. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP.
12. Uspostaviti nivo na kome će se poštovati važeći zakoni i odobrene operativne procedure koje Sektor za Kadrove i Obuku i Sektor Pomocne Sluzbe KP primenjuje u slučajevima odgovornosti i imovinskih pitanja.
13. Uspostaviti nivo na kome će Osoblje Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP imati završenu obuku i programme razvoja u ključnim specijalizovanim veštinama i procedurema koje se odnose na korupciju, finansijskog/privrednog kriminala, ostalih ozboljnih zločina i pitanja vezana za imovinu.
14. Kompletirati procenu u identifikaciji jačih i slabijih strana postojeće strukture koordinacije i saradnje Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP u borbi protiv organizovanog kriminala.
15. Kompletirati procenu kako bi odredio dalju strukturu saradnje i koordinacije Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP u borbi protiv organizovanog kriminala.
16. Nadgledati, kontrolisati i savetovati Sektor za Kadrove i Obuku i Sektor Pomocne Sluzbe KP, o uspostavljanju i unapređenju sporazuma o saradnji sa regionalnim institucijama i institucijama zemalja članica EU i tribunalima.
17. Uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar Sektora za Kadrove i Obuku i Sektora Pomocne Sluzbe KP.

Plan Realizacije Projekta

EULEX osoblje će obezbediti nadgledanje, savetovanje i praćenje u svim oblastima Sektora za kadrove i obuku i sektora pomoćne službe KP, kako na nivou Glavnog Štaba(HQ) tako i na regionalnom nivou. Ovaj proces će zahtevati da službenici EULEX-a imaju iscrpno i precizno znanje o primeni zakona i regulativa koje se odnose na budžet, finansije i nabavku. Ostali moraju jednako poznavati propise i procedura KP obzirom da se oni odnose sisteme po pitanju kadrova, selekcije i unapredjenja, etničke i polne zastupljenosti i sistema obuke. Ovo osoblje, raspoređeno u Direktoratu unutrašnje

kontrole (deo kancelarije Zamenika Komesara) svakako će morati da poznaje novog uspostavljenog zakonodavsta o pritužbama protiv zaposlenih u KP.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno od 25 EULEX Medjunarodnih Policijskih službenika biće raspoređeni za podršku ciljeva Misije unutar kadrova KP, Sektor Obuke i Sektor Pomocen Službe. Ovi službenici biće raspoređeni u narednim oblastima: Glavni Štab KP i Regionalni Glavni Štab.

Ministarstvo Pravde (uključujući Kancelariju za nestala lica I Sudsku Medicinu)

Pregled i Obrazloženje

Očigledno je da je NP relativno mlada institucija.. Izveštaj Evropske Komisije o napretku za Kosovo (2007) navodi da je „administrativni kapacitet MP još uvek slab“. Navodi takođe, da njegova „struktura nije finalizovana“ i da „opšti uslovi za osoblje narušavaju njihovu motivaciju i posvećenost“. Problem koji postoji u pogledu uspostavljanja MP jeste njegovo preobraženje u savremeno i efikasno ministarstvo, koje poseduje pune resurse kako bi odgovaralo kompleksnoj i važnoj pravnoj i ustavnoj ulozi koju ima. U nastojanju da postane savremeno i efikasno ministarstvo, MP je septembra 2006. usvojilo strateški plan.

SPGS je juna 2002. god. oformio OMPF, u cilju centralizacije rada u oblasti sudske medicine i po pitanju nestalih lica. OMPF je dobio zadatak da razjasni sudbinu nestalih lica i da obezbedi usluge sudske medicine za Kosovo, koje će se pružati u skladu sa evropskim standardima. OMPF je nasledio složenu situaciju zbog broja organizacija koje su prethodno bile angažovane na pitanjima nestalih lica, a koje nisu pratile standardne operativne procedure. Kao posledica toga, izgubljeno je puno informacija kojima je nemoguće pristupiti. Međutim, u četiri godine rada, OMPF je smanjio broj prijavljenih nestalih lica, sa 5.000 na kraju 1998-1999. na 2.139 početkom decembra 2006. god. Trenutno kosovsko osoblje nije u stanju da propisno izvršava svoje dužnosti u oblasti sudske medicine i po pitanju nestalih lica bez nadzora. Ne postoji domaći sudski antropolog ili arheolog a domaći kapacitet za sudsku medicinu i dalje predstavlja značajan problem.

Svrha Projekta

Opšta svrha angažovanja EULEX-a u Ministarstvu pravde (MP) je uspešna transformacija MP u ministarstvo koje dobro funkcioniše u svim oblastima nadležnosti, koje je sposobno da obavlja svoje funkcije na profesionalan, efikasan, odgovoran i transparentan način u isto vreme pokazujući poštovanje prema ravnopravnosti i obezbeđujući pristup pravdi za sve, jačanjem svojih sastavnih institucija, obezbeđujući usaglašavanje sa pravnim okvirom i obezbeđujući razvoj kapaciteta koji može preuzeti odgovornosti bez pružanja pomoći.

Ocekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će MP propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, i pravila..
2. Uspostaviti nivo na kome će se u MP usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.

3. Uspostaviti nivo na kome su sudske funkcije i funkcije vezane za državne organe funkcionalne u svakom nadgledanom sektoru.
4. Ustanoviti broj i karakter zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke MP.
5. Ustanoviti nivo na kome je zapošljavanje i unapređivanje unutar MP zasnovano na sposobnostima i u skladu sa relevantnim zakonima, pravilima i procedurama u postavljanju na funkciju i izboru osoblja MP.
6. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve nadgledane službenike MP.
7. Završiti procenu u cilju otkrivanja postojećih prednosti/mana kao i dodatnih mogućnosti sudskih i državnih struktura koordinacije i saradnje za borbu protiv organizovanog kriminala.
8. Uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar Ministarstva pravde.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseca funkcionisanja, Kontrolne, Nadzorne I Savetodavne aktivnosti Programске Kancelarije su usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativnih faza EULEX-a.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 5 Savetnika EULEX-a ce biti rasporedjena unutar Ministarstva Pravde I 6 Savetnika EULEX-a ce biti rasporedjena unutar OMPF.

Sudski Savet Kosova

Pregled i Obrazloženje

Sudski savet Kosova je oformljen kao nezavisno profesionalno telo odgovorno za pravosuđe i sudove, sa ciljem da obezbedi „očuvanje nepristrasnog, integrisanog, nezavisnog, profesionalnog i odgovornog pravosuđa, uz osvrt na tekuću reorganizaciju kosovskog sudskog sistema“. Trenutno stanje stvari u pogledu nedostataka u kosovskom pravosuđu može se opisati na sledeći način:

Nepostojanje efikasnog i delotvornog sudskog sistema koji ispunjava standarde EU u pogledu kvaliteta rada, nepostojanje ustanovljene objektivne procedure za zapošljavanje na osnovu sposobnosti i za unapređivanje vezano za osoblje sudstva, nepostojanje adekvatnih plata za osoblje sudstva koje predstavljaju osnovu za zapošljavanje visoko kvalifikovanih kadrova i za nezavisnost osoblja sudstva i loši radni uslovi u smislu neadekvatnih prostorija i opreme.

Svrha Projekta

Opšta svrha angažovanja EULEX-a oko Sudskog saveta Kosova (SSK) tiče se uspešnog preobraženja SSK u telo sudskog samoupravljanja, koje obezbeđuje profesionalni rad visokog kvaliteta. SSK će ostvariti održivi napredak ka instituciji oslobođenoj od političkog mešanja u izvršavanje funkcija koja razvija i održava efikasno, delotvorno i nezavisno kosovsko pravosuđe.

Očekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će nadgledano osoblje Sudskog saveta Kosova imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
2. Uspostaviti nivo na kome će se u Sudskom savetu Kosova usluge pružati ravnopravno.
3. Uspostaviti nivo na kome će funkcije Sudskog saveta Kosova biti funkcionalne.
4. Utvrditi i proučiti broj, karakter i ishod svih žalbi podnetih protiv sudstva, posebno na osnovu navoda vezano za loše vođenje osoblja sudstva.
5. Podneti izveštaj o karakteru preuzetih odgovornosti kako bi se obezbedilo očuvanje i unapređenje vladavine prava, javnog reda i sigurnosti zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
6. Utvrditi broj i karakter zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u administrativne odluke Sudskog saveta Kosova.
7. Ustanoviti nivo na kome je zapošljavanje i unapređivanje unutar Sudskog saveta Kosova zasnovano na sposobnostima.
8. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Sudskog saveta Kosova.
9. Uspostaviti nivo na kome su funkcije odlučivanja u vezi sa teškim krivičnim delima u potpunosti funkcionalne.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseca funkcionisanja, Kontrolne, Nadzorne I Savetodavne aktivnosti Programske Kancelarije su usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativnih faza EULEX-a.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 2 Savetnika EULEX-a bice raspoređena unutar SSK. Dva (2) Savetnika EULEX-a, jedan od kojih je sudija EULEX-A, sa ne punim radnim vremenom bice dodeljena SSK.

Sudije i Tuzioci EULEX-a u oblasti krivicnog prava

Pregled i Obrazloženje

Sudije I Tuzioci EULEX-a obezbediće trenutno stvaranje zaveštanje Kosovskom pravosuđu unapređenjem lokalnih ovlašćenja u pravosudnom sistemu koji je posvećen vladavini prava, i koji je znatno nezavistan, samostalan i nepristrasan. EULEX- će obezbediti anonimno izveštavanje, transparentnost u pogledu kriterijuma ocene i izvora informacije, kao i kvalitativne pokazatelje za pravosuđe.

Svrha Projekta i Ucinci

Svrha projekta je da se ostvari značajan napredak ka održivosti i odgovornosti u radu Kosovskog pravosuđa, kao multietničkog, nepristrasnog, bespolitičkog Pravosuđa.

Očekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a uspostaviti nivo na kome će kosovske sudije i javni tužiocci propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.

2. Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a uspostaviti nivo na kome će Kosovsko pravosuđe imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
3. Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a uspostaviti nivo na kome je Kosovsko pravosuđe funkcionalno u svakom nadgledanom sektoru.
4. Da Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a podnesu izveštaj o karakteru odgovornosti preuzetih kako bi se obezbedilo očuvanje i unapređenje vladavine prava, javnog reda i sigurnosti zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
5. Da Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a procene stepen do koga Kosovsko pravosuđe poštuje važeće zakone u donošenju presuda i gonjenju počinitelaca teških krivičnih dela.
6. Da Sudsko veće EULEX-a i Tužilačko veće EULEX-a procene stepen do koga su funkcije tužilaštva i sudstva vezane za teška krivična dela u potpunosti funkcionalne.
7. Da Sudsko veće i Tužilačko veće EULEX-a privedu kraju procenu kako bi se utvrdile prednosti i mane kao i dodatne mogućnosti za strukture koordinacije i saradnje Kosovskog pravosuđa kako bi se sprečio organizovani kriminal.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseca funkcionisanja, Kontrolne, Nadzorne I Savetodavne aktivnosti Programске Kancelarije su usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativnih faza EULEX-a.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 17 Sudija EULEX-a na nivou Okružnog Suda ce biti rasporedjena na celom Kosovu u Okružnim Sudovima odgovarajucih regiona. Jos tri (3) Sudije EULEX-a ce biti rasporedjena na nivou Vrhovnog suda. Ukupno 11 Tuzilaca na nivou Okružnog Suda ce biti rasporedjena na celom Kosovu u Okružnim Sudovima odgovarajucih regiona. Jedan (1) Tuzilac EULEX-a ce biti rasporedjen u Kancelariji Drzavnog Tuzioca Kosova I pet (5) Tuzilaca EULEX-a ce biti rasporedjena u Kancelariji Specijalnog Tuzioca Kosova.

Sudije EULEX-a u oblasti gradjanskog prava

Pregled i obrazlozenje

Gradanske parnice na Kosovu oko imovinskih sporova suočavaju se sa problemima, poput učestale upotrebe falsifikovanih dokumenata za overavanje bespravnih transakcija, pitanje kako raditi sa odsutnim (raseljenim) licima, nepostojanje formalne evidencije za dokazivanje transakcija u prošlosti i da ne pominjemo politički smisao takvih imovinskih sporova koji utiče na postupke pred sudom. Imovinski zahtevi podneti protiv KFOR-a, UNMIK-a, lokalnih organa vlasti i fizičkih lica ukazuju na još jedan smisao problema.

Svrha Projekta

Svrha projekta je da se ostvari značajan napredak ka održivosti što bi obezbedilo objektivno i delotvorno presuđivanje i izvršenje predmeta vezano za imovinu i samim tim smanjio broj nerešenih predmeta u sudstvu vezano za imovinu.

Ocekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Sudsko Veće EULEX-a će imati za cilj da uspostavi nivo na kome će kosovske sudije propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure u predmetima vezano za imovinu.
2. Sudsko Veće EULEX-a će da uspostavi nivo na kome će Kosovsko pravosuđe imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure u predmetima vezano za imovinu.
3. Sudsko Veće EULEX-a će da uspostavi nivo na kome je Kosovsko pravosuđe funkcionalno u svakom nadgledanom sektoru.
4. Da Sudsko veće EULEX-a podnese izveštaj o karakteru odgovornosti preuzetih kako bi se obezbedilo očuvanje i unapređenje vladavine prava, javnog reda i sigurnosti zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
5. Da Sudsko veće EULEX- proceni stepen do koga se poštuju važeći zakoni i odobrene operativne procedure u pravosuđu vezano za predmete imovinskih sporova.
6. Da Sudsko veće EULEX-a proceni stepen do koga su funkcije sudstva vezano za imovinske predmete u potpunosti funkcionalne.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseca funkcionisanja, Kontrolne, Nadzorne I Savetodavne aktivnosti Programске Kancelarije su usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativnih faza EULEX-a.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 10 Sudija EULEX-a na nivou Okružnog Suda ce biti raspoređena na celom Kosovu u Okružnim Sudovima odgovarajucih regiona.

Kazneno-popravna Sluzba

Pregled i Obrazloženje

Broj zatvorenika se polako povećavao u poslednje pet godine. Očekuje se da će biti potreban veći kapacitet zatvora zbog povećane i efikasnije uloge policije i suda.. Za sada, zatvorska uprava se ne suočava sa problemom preterane gužve ali nedostaju manevarske sobe većih pritvorskih jedinica u Prištini i ne postoji adekvatno mesto za osuđene Srbe na kaznu zatvora, za razilaženje osuđenika kao ni dovoljno zatvorskih ćelija u pritvorskim jedinicama za pritvaranje osumnjičenih u skladu sa nadležnošću odgovarajućeg suda čekajući na suđenje. Sledstveno tome, oni se redovno transportuju do drugih pritvorskih jedinica ili čak Dubrave, što povećava broj pratnji u velikoj meri.

Svrha Projekta

Opšta svrha angažovanja EULEX-a oko Kazneno-popravne službe Kosova jeste da ostvari da ona održivo napreduje ka održivom i bezbednom zatvorskom sistemu, koji je u stanju da izvršava svoje osnovne funkcije kao što su delotvorno zatvaranje, bezbednost i doprinos socijalnoj rehabilitaciji u pogledu prava zatvorenika i načela zdravog upravljanja u skladu sa međunarodnim standardima i međunarodnim standardima za ljudska prava. Samim tim, angažovanje EULEX-a doprineće poboljšanju opšte bezbednosti i stabilnosti kao i jačanju vladavine prava na Kosovu, i povećanjem napora da se promeni nekažnjivost u policiji i sudovima.

Očekivani rezultati nakon prvih šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će Kazнено-poppravna služba propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.
2. Uspostaviti nivo na kome će nadgledano osoblje Kazнено-poppravne službe Kosova imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
3. Uspostaviti nivo na kome će se u Kazнено-poppravnoj službi Kosova usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
4. Uspostaviti nivo na kome će Kazнено-poppravna služba Kosova biti u potpunosti funkcionalna.
5. Podneti izveštaj o karakteru odgovornosti preuzetih kako bi se obezbedilo očuvanje i unapređenje vladavine prava, javnog reda i bezbednosti, zajedno sa osnovama za preuzimanje odgovornosti.
6. Utvrditi broj i karakter zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke Kazнено-poppravne službe Kosova.
7. Ustanoviti nivo na kome je zapošljavanje i unapređivanje unutar Kazнено-poppravne službe Kosova zasnovano na sposobnostima i u skladu sa relevantnim zakonima, pravilima i procedurama.
8. Utvrditi nivo usaglašenosti sa relevantnim zakonima, pravilima i procedurama u procesu postavljanja na funkciju i izbora višeg osoblja Kazнено-poppravne službe Kosova.
9. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Kazнено-poppravne službe Kosova.
10. Utvrditi nivo na kome su pripadnici manjinskih zajednica i pripadnice ženskog pola u potpunosti predstavljeni na svim nivoima unutar Kazнено-poppravne službe Kosova.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseca funkcionisanja, Kontrolne, Nadzorne I Savetodavne aktivnosti Programске Kancelarije su usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativnih faza EULEX-a.

Organizaciona Struktura i resursi

Ukupno 55 Strucnjaka EULEX-a bice rasporedjena na razlicitim jedinicama Kazнено-poppravne sluzbe Kosova kao sto su Komanda Kazнено-poppravne Sluzbe, zatvor Dubrave, jedinica za Prasnju zatvorenika Lipljan I Dubrava.

Carinska Sluzba

Pregled i Obrazlozenje

Carinska služba na Kosovu je de facto osnovana 1999 i postepeno se razvio u savremenu carinsku službu, uz prenos nadležnosti za operativno i strateško upravljanje lokalnom Generalnom Direktor. Glavni prioriteta UCS-a bili su da se prikupi i zaštiti prihod za kosovski budžet, omogući legitimna trgovina kroz ponovno uspostavljanje carinske procedure i usvajanja savremene carinske prakse i tehnike; kao i da se zaštiti društvo i legitimna trgovina od uticaja krijumčarenja i prevara.

Proteklih godina, broj zaposlenih se kretao na oko 570 carinskih službenika. Sakupljanje prihoda se vremenom povećalo sa 428.1 miliona evra u 2003 na 526.9 miliona evra u

2007. godini, što predstavlja preko 70% ukupnog prihoda Kosovskog konsolidovanog budžeta.

Nekoliko izazova još uvek postoji. Pravne osnove moraju podržati razvoj, organizaciju i ovlašćenja transparentne carinske uprave, kako bi se pokazala odgovornost i carinskoj upravi dala ovlašćenja za donošenje odluka vezano za administrativna pitanja carine, i kako bi se obezbedila izvršna ovlašćenja za carinske službenika da upravljaju i sprovode zakone. Više rukovodstvo će morati da zadrži odgovornost; dok Kosovska carina mora biti oslobođena političkog mešanja, uključujući i mešanje u postavljanje na funkciju ili unapređivanje carinskih službenika, kao i svako operativno pitanje.

Carinska Sluzba treba da upravlja u skladu sa međunarodnim standardima operacije I da se razvija u skladu sa evropskom perspektivom regiona zapadnog Balkana, Akcionom planu evropskog partnerstva Kosovske Vlade.

Svrha Projekta I Ucinci

Celokupna Svrha projekta, na osnovu Iskaza Misije EULEX-a, je da se ostvari značajan napredak ka održivosti i odgovornosti Kosovske carine, kao i dalji razvoj i osposobljavanje kao nezavisne multietničke Carinske službe, osiguravajući da institucija bude oslobođena političkog mešanja i da poštuje međunarodno priznate standarde, kao i najbolje evropske prakse.

Očekivani rezultati posle perioda od šest meseci funkcionisanja EULEX-a su dole navedeni:

1. Uspostaviti nivo na kome će Kosovska carina propisno primenjivati relevantne primarne i sekundarne zakone, pravila i odobrene operativne procedure.
2. Uspostaviti nivo na kome će nadgledano osoblje Kosovske carine imati adekvatnu stručnu obuku i razvijati suštinske sposobnosti i procedure.
3. Uspostaviti nivo na kome će se na carini usluge pružati ravnopravno svim ljudima na Kosovu.
4. Uspostaviti nivo do koga su funkcije Kosovske carine funkcionalne.
5. Odrediti i proučiti broj, karakter i ishod svih žalbi protiv zaposlenih u Kosovskoj carini, kao i nepoštovanje važećih zakona, pravila / procedura i standardnih operativnih postupaka (SOP) od strane osoblja.
6. Utvrditi broj zabeleženih slučajeva političkog (ili „stranačkog“) mešanja u odluke Kosovske carine.
7. Uspostaviti nivo na kome će se zaposlenje i unapređenje službenika u Kosovskoj carini zasnivati na sposobnostima.
8. Uspostaviti nivo poštovanja relevantnih zakona, pravila i procedura u izboru i postavljanju na funkcije službenika na višem nivou u Kosovskoj carini.
9. Uspostaviti nivo na kome su organizacione strukture i opis posla dostupni i razumljivi za sve službenike Kosovske carine.
10. Uspostaviti nivo na kome će se poštovati važeći zakoni i odobrene operativne procedure koje Kosovska carina primenjuje u slučajevima teških krivičnih dela.
11. Uspostaviti nivo na kome će funkcije istrage i izvršenja u vezi sa teškim krivičnim delima, biti u potpunosti funkcionalne.
12. Uspostaviti nivo na kome će osoblje Kosovske carine sa ključnim funkcijama u slučajevima terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, međuetničkih zločina,

finansijskih malverzacija/privrednog kriminala, drugih teških krivičnih dela i/ili pitanja koja se tiču imovine završiti odobrenu obuku i razvojne programe u usko specijalizovanim oblastima i procedurama.

13. Završiti procenu kako bi se utvrdile prednosti/mane kao i dalje mogućnosti za postojeće strukture koordinacije i saradnje u Kosovskoj carini u borbi protiv organizovanog kriminala.

14. Efektivno nadgledati, podučavati i savetovati Kosovsku carinu o uspostavljanju i unapređenju sporazuma o saradnji sa regionalnim institucijama i institucijama zemalja članica EU.

15. Uspostaviti nivo na kome će manjinske zajednice i pripadnice ženskog pola biti u potpunosti zastupljene na svim nivoima unutar Kosovske carine.

Plan Realizacije Projekta

Tokom prvih šest meseci funkcionisanja, vecina aktivnosti EULEX Carinske komponente je usmerena ka „unapređenju“ lokalnih sposobnosti i uspostavljanju „osnove“ za buduće praćenje napretka za vreme operativne faze EULEX-a. Nedavno revidirani „Planovi za carinu“³ navode strateške ciljeve i glavne pokazatelje za upoređivanje operativnog kapaciteta i samim tim nude odličan instrument za nadgledanje učinka i napretka Kosovske carine. „Smernice za integrisano upravljanje granicom na zapadnom Balkanu”⁴ koje je izdala Evropska komisija konstituiše još jedan koristan dokument za tehnički pregled i upućivanje kada se govori o saradnji unutar službe, među agencijama i međunarodnoj saradnji u razvijanju i/ili unapređivanju načina upravljanja granicom.

Organizaciona struktura i resursi

Ukupno 27 međunarodnih službenika Carinske komponente EULEX-a biće angažovano unutar Kosovske carine. EULEX Carinska Komponenta se sastoji od Posmatracke Jedinice koju saceine savetnici I sest mobilnih timova ukjucujuci I posmatrace carine. Sefu Carinske Sluzbe, koji izvestava Sefu Misije EULEX-a, pomaze Zamenik Sefa Carine. Ekipa od četiri savetnika biće angažovana u Glavnom štabu Kosovske carine.

Šest mobilnih timova od po tri posmatrača carine (funkcionisaće pod koordinatorom mobilne jedinice. Službenik za pravila i izveštavanje i službenik projekta podnosiće izveštaj Glavnom štabu misije. Ukupno 19 lokalnog osoblja ce biti razmestena u podrsci medjunarodnog osoblja

---

³ Planovi za carinu – Putevi do savremene carine, Evropska komisija – Poreska i carinska unija, Evropske zajednice, 2007.

⁴ Smernice za integrisano upravljanje granicom na zapadnom Balkanu, Evropska komisija (AIDCO/A3/CH/amD(2004) 33022 RELEX/D1/D), 25.10.2004. god.